

KP: Konkurences līmenis nozarēs kopumā saasinās

Publicēts: 27.06.2017.

Jaunami

Konkurences padome (KP) pēc ikgadējās iestādes īstenotās uzņēmēju aptaujas secina, ka konkurences vides kropļojumu riskam visvairāk ir pakļauti augsti koncentrētie tirgi un publiskie iepirkumi. Tikmēr kā vienu no izplatītākajiem konkurences kropļojumiem respondenti arī šajā aptaujā min valsts un pašvaldību nepamatoti radītos ierobežojumus.

Vairāk nekā puse – 52 % – respondentu norādīja, ka to pārstāvētajās nozarēs ir daudz vienlīdz spēcīgu konkurentu, kamēr atsevišķās nozarēs, piemēram, grāmatu izdevniecībā un izplatīšanā, nebanku finanšu pakalpojumos un farmācijā pašreizējā tirgus situācijā ir raksturīgs viens dominējošais spēlētājs. Pēc 56 % aptaujāto uzņēmēju domām konkurence salīdzinājumā ar pērnā gadu ir saasinājusies, kamēr 39 % atzina, ka konkurences situācija nav mainījusies.

Tāpat vairāk nekā puse jeb 62 % aptaujāto norādīja, ka to pārstāvētajās nozarēs nav būtisku barjeru vai šķēršļu, kas liegtu uzsākt komercdarbību jauniem uzņēmumiem. Tikmēr 22 % respondentu pieļauj, ka jauniem konkurentiem ir grūtības ienākt tirgū, tomēr šķēršļi nav būtiski, bet 16 % uzņēmēju atzina, ka to pārstāvētajās nozarēs ir būtiskas barjeras, piemēram, tirgus piesātinātība un koncentrācija piegādes kanālos. Starp šādām nozarēm minama mazumtirdzniecība, mediji, pārtikas un dzērienu ražošana un lauksaimniecība.

Vairums, kas ir 74 %, uzrunāto uzņēmēju pauda aizdomas, ka konkurenti apzināti ierobežojot brīvu un godīgu konkurenci. No tiem 17 % norādīja uz dominējošā uzņēmuma pārmērīgi zemā cenu līmeņa uzturēšanu, 14 % uz konkurentu savstarpējo cenu saskaņošanu un par procentu mazāk – piedāvājumu saskaņošanu iepirkumos. KP atgādina, ka aizdomu gadījumā par konkurences tiesību pārkāpumiem gan uzņēmumi, gan privātpersonas par to var [anonīmi ziņot](#) iestādes mājas lapā.

Kā būtisku konkurences problemātiku divas trešdaļas respondentu izcēla publisku personu jeb valsts un pašvaldību radītos konkurences kropļojumus. KP šādos gadījumos var tikai sniegt nesaistošus, rekomendējošus atzinumus, tomēr, lai iestādei būtu plašākas pilnvaras, ir sagatavoti grozījumi Konkurences likumā, kas pašlaik iestrēguši Ministru kabinetā.

Vērtējot jaunu biznesa modeļu ieviešanu, piemēram, dalīšanās ekonomiku, KP konstatēja, ka tikai 18 % uzrunāto uzņēmēju nozarēs ir parādījies kāds jauns pakalpojumu sniegšanas vai biznesa organizēšanas veids. Inovatīvākās un digitālajiem risinājumiem atvērtākās nozares ir viesnīcu, restorānu, bāru un kafējnicu (HoReCa) sektors un tūrisma sektors, kas skaidrojams ar konkrēto nozaru orientēšanos uz starptautisko klientūru.

Ikgadējo pavasara aptauju KP organizē jau kopš 2014. gada. Tajā respondentu sniegtās atbildes ne tikai sniedz KP padziļinātu izpratni par konkurences situāciju un tās problēmjautājumiem dažādās nozarēs, bet arī palīdz turpmāko prioritāšu noteikšanā. Kā viens no piemēriem ir iecietības programma, par kuru pēc aptaujas datiem ir informēta aptuveni trešā daļa respondentu, kas nozīmē, ka iestādei vēl aktīvāk jāplāno aktivitātes tās popularizēšanai. KP atgādina, ka iecietības programma sniedz iespēju karteli iesaistītiem uzņēmumiem pirmajiem par pārkāpumu ziņot KP un saņemt pilnīgu atbrīvojumu no naudas soda un gadu ilgā lieguma piedalīties iepirkumos.

KP pateicas visiem respondentiem par sadarbību un vērtīgo ieskatu to pārstāvētajās nozarēs. Aptaujā kopumā piedalījās nepilns simts uzņēmumu, visvairāk pārstāvētot lauksaimniecību un ar to saistītās nozares (24 %), HoReCa un tūrisma sektoru (16 %), kā arī pārtikas un dzērienu ražošana (11 %), IT, e-komerciju un ar to saistītos pakalpojumus (10 %), kā arī mazumtirdzniecību (10 %).

[Konkurences situācijas izvērtējums atsevišķu nozaru griezumā](#)

